

9.

Betænkning.

Ved Skrivelser til Ringkjøbing Amt af 4de og 25de August d. A. har Indenrigsministeriet i Medhold af Lov om Landvæsenkommissioner og Overlandvæsenkommissioners Sammen sætning af 30te December 1858 § 22 udnævnt Landvæsenkommissarerne, Proprietær Cand. juris Hoppe til Pallesbjerg og Proprietær Stockholm til Hæsfelmed til med Herredsfoged Barfoed i Bølling og Nørre-Herreder som Formand at sammentræde i en Landvæsenkommission, for at afgive Betænkning om:

1. Hvorvidt en Forbedring af de med Hensyn til Vandafløbet fra Ringkjøbing Fjord for Liden tilstedeværende Forhold vil kunne opnaas ved en Sænkning af Fjordvandspeilet, og i bekræftende Fald, hvilke Foranstaltninger der i det nævnte Diemed under tilbørligt Hensyn til samtlige de Interesser, der her have Krav paa at komme i Betragtning, passende ville kunne træffes.
2. Hvilket Bølsø der, under Forudsætning af, at Fjordvandspeilet skal søges sænket, maa antages at udsfordres dels til Gjennemførelse af de Foranstaltninger, som Landvæsenkommissionen mener at maatte tilraade, dels til Fyldestgjørelse af mulige Erstatningskrav, og
3. Hvorledes dette Bølsø efter Landvæsenkommissionens Formening bør søges tilveiebragt, navnlig ved Fordeling paa de Løbseiere, der have Interesse i Foranstaltningens Gjennemførelse.

Til Opfyldelse af dette Hverv har Kommissionen undersøgt de lokale Forhold ved Ringkjøbing Fjord og ved Møder med Beboerne gjort sig bekendt med de herskende Meninger og Ansuelser, og skal Kommissionen herefter, forinden den gaar over til direkte Besvarelse af de den forelagte Spørgsmaal, tillade sig foreløbig at udtale sig om de ved Fjorden for Liden forhaandenværende Forhold samt om de Interesser, der her ere repræsenterede, og ere disse da navnlig Fiskeriet i Fjorden og paa Havet samt Konservering og Forbedring af de omkring Fjorden liggende betydelige Engstrækninger.

Vel har Seiladsen paa Ringkjøbing Fjord tidligere haft stor Betydning for Ringkjøbing By, saalænge denne ad Søveien havde sin letteste og billigste Ud- og Indførsel, men, efter at Ringkjøbing ved Jernbanen har erholdt en lettere og hurtigere Forbindelse med Omverdenen, har Søveien omtrent tabt sin Betydning for den og, da det kun kan paaregnes, at yderlig saa Handelskøret fremtidig ville besøge Fjorden, skjønt vi ikke rettere, end at Interessen i at bevare Seiladsen for saadanne nu er saa underordnet, at intet Hensyn særlig bør tages til dem.

Som bekendt, har Udløbet for Ringkjøbing Fjord, eller det saakaldte Nymindegab, stadig flyttet sig fra Nord til Syd, og er det nu kommet saa sydlig, som det omtrent kan komme, idet det nu er ca. $\frac{1}{2}$ Mil sydfør Nymindegabs Kro. I dette lange Løb er overalt afleivet Sandbanker, som stadig afsættes paa forskellige Steder af Strømmen, hvoraf Følgen er, at Seiladsen selv for smaa Baade er uberegnelig og undertiden umulig og med nordlige Vinde med Størst farlig for saavel Baadene som for Menneskeliv. Som Forholdet nu er, er Havfiskeriet næsten umuliggjort, og dette, som tidligere er drevet af mange Mennesker, er derfor ogsaa nu saa at sige ophørt. — Det er derhos en Kjendsgjerning, at Fiskenes Mængde i selve Fjorden aarlig aftager og navnlig i de senere Aar er aftagen betydelig, og tro vi at maatte antage, at denne Formindskelse af Fiskene hidrører fra den lave Vandstand i Indløbet og de Vansteligheeder, Fiskene her møde i at gaa op i Fjorden. Fiskeriet i denne og de tilstødende Aar er derfor ogsaa reduceret til en Ubetydelighed.

Vandstanden i Fjorden er derfor langt høiere end i Havet, og kan det paaregnes, at Fjorden under almindelige Forhold om Sommeren staar omtrent $1\frac{1}{2}$ Fod over Havet eller i Høide med Havets daglige Høivande, og er denne Opstuvning i Fjorden til dels begundet i dennes lange, sandige og besværlige Udløb. — At en saadan høj Vandstand i Fjorden paa forskellig Maade indvirker skadelig paa Landbruget, er en Selvfølge, idet den navnlig gjør Engene sure ved, at Afløbet fra disse hindres, og bliver Afgrøden igjen paa Grund heraf haade mindre og af ringere Kvalitet. — Dertil kommer endnu, at den høie Vandstand hindrer Engenes Tilvæxt eller Dannelse af Opgrøde, der rundt om ved og i Fjorden vil optaa ved Vandets Sænkning i Forbindelse med Tilførsel af Silt fra Havet, hvilket nu savnes, da der under almindelige Forhold aldeles ikke kommer Vand fra Havet ind i Fjorden.